UMBRELA ATLETISMULUI
FESTINA LENTE

FESTINA LENTE (grăbește-te încet)! Este un proverb respectat de toți cei care doresc să ajungă departe, ca de pildă alergătorii de fond care recunosc în aceste două cuvinte însăși esența tacticii lor pe parcursul zecilor de kilometri. Festina lente... căci altminteri vei abandona cursa.

Pare de necrezut, dar unii dintre cei mai buni performeri ai atletismului românesc, recordmani mondiali, campioni sau medaliați olimpici, cei care au astăzi un nume în ierarhia europeană, Viorica Viscopoleanu, Lia Manoliu, Ileana Silai, Șerban Ciochină, Ana Sălăjan și scuzați-mi lipsa de modestie, Iolanda Balaș, nu figurează pe tabelele de recorduri naționale pentru juniorii mici și mari. Oare acești atleți nu au fost juniori? Anuarele atletice ne contrazic. Aceste nume apar, dar curios, nu prin performanțe care ies din comun. Unii dintre ei au fost recordmani de juniori, dar recordurile lor au constituit o pradă sigură pentru generațiile următoare. Cine-și mai amintește de cei 41 m ai Liei? Este un rezultat de duzină pentru juniorimea anilor '60. Noi o cunoaștem astăzi pe Lia Manoliu numai în postura superbă de campioană olimpică. Și aceasta ajunge. Este ceea ce trebuie să fie; juniori pentru inițiere iar performanțele maxime, la seniorat. Exact ca la școală: alfabetizare și elemente de bază pentru tineretul școlar, studii universitare și muncă creatoare pentru oamenii maturi. Aici nu este vorba de nici o filozofie (ea a fost descoperită încă acum 2 000 de ani în palestrele eline). Este logic, simplu și UMAN. Cale de mijloc nu există. Copiii minune dispar o dată cu copilăria lor!

Printr-o simplă analogie cu copiii minune se ivește întrebarea oarecum firească, unde sînt junioarele care le-au detronat pe junioarele Manoliu-Silai, Sălăgean ș.a.? Mulți dintre acești „superjuniori" nu au mai ajuns atleți la vîrsta senioratului, alții, și această categorie constituie majoritatea, nu s-au ridicat la nivelul rezultatelor pe plan național. Cine a mai auzit de Elena Flaiser (400 m), Ion Buiachi (1 500), Ana Bețuan (cu 15 recorduri la copii, juniori II și I în 1965), Mihai Simionescu-Calnicov (lungime) de atîția alții? La un moment dat, Gabiela Rădulescu monopolizase toate recordurile republicane la sprint și lungime, pentru copii, junioare mici și mari. Vă reamintesc că Viorel Suciu a fost recordman european de juniori pe 110 m garduri, iar Gheorghe Costache și Virgil Țibulschi, recordmani mondiali de juniori la aruncarea ciocanului de 6 kg. Cunoașteți ce locuri ocupă ei în ierarhia europeană și mondială a anului 1969? Nici nu se văd! Unde ne sînt juniorii de ieri, cei care au fost mai buni ca predecesorii lor? Sînt pe deplin conștientă că această întrebare este riscantă și poate fi răstălmăcită. Dar o dată și o dată trebuie pusă cu curaj. Probabil că profesorii și antrenorii care i-au pregătit pe performerii de azi, au făcut o filozofie din acest „festina lente". Probabil acei îndrumători ai căror juniori au șters multe recorduri de copii și juniori, au făcut-o în dorința de a avea juniori mai buni. Și la drept vorbind, nu au făcut lucru mare. Cel puțin pentru atletismul nostru nu! Talente irosite, de parcă ne-am putea permite acest huzur.

Ideile acestea devin actuale în preajma concursurilor republicane de primăvară ale juniorilor, din aprilie. Oare vom vedea din nou recorduri de copii și juniori, trase de păr; recorduri cu orice preț? Sau vom asista la niște recorduri ca urmare firească a progresului natural și al pregătirii complete pentru formarea unor viitori performeri, urmași ai actualilor piloni ai atletismului nostru? Doar atît! Festina lente...!

Iolanda BALAȘ-SOTER

Concursuri... Rezultate...

Sfîrșitul acestei săptămîni va însemna — pentru iubitorii atletismului — inaugurarea șirului competițiilor de anvergură republicană. Simbătă și duminică, pe stadionul Dinamo din Capitală, a cărui pistă oferă — așa cum s-a văzut și la meciul de baraj pentru categoria B — cele mai bune condiții la ora actuală, vor fi chemați la start fruntașii tinerei generații de atleți, în cadrul concursului republican de primăvară al juniorilor mici (născuți în 1953 și mai tîrziu).

● În București a avut loc un scurt stagiu de pregătire comună a unor aruncători de disc și suliță din Bulgaria, Polonia și România. În încheiere s-a disputat și un concurs (simbătă pe stadionul Dinamo), la care s-au înregistrat următoarele rezultate: *disc bărbați:* Iosif Naghi (Steaua) 56,56, Gh. Giurov (B) 51,94, A. Kabat (P) 51,40, V. Pencev (B) 51,26, Z. Hegheduș (St. r. Brașov) 49,56, V. Velcev (B) 46,40, B. Penev (B) 44,64; *disc femei:* Ștefania Lesenciuc (Dinamo Buc.) 45,38; *suliță femei:* Cecylia Bajer (P) 49,98, Stela Ciontu (Rapid Buc.) 46,20, Emilia Traikova (B) 43,36.

● Meciul Ș.S.A.—C.S.Ș.— Vîitorul—județul Caraș-Severin, desfășurat la sfîrșitul săptămînii precedente, avea darul să desemneze echipele ce vor participa în categoria B a campionatului republican, pe baza punctajelor acumulate de fiecare din cele patru formații participante. Menționăm însă că rezultatele întîlnirilor directe au fost întrucîtva modificate, datorită unei greșeli de arbitraj: proba de 1500 m obstacole s-a disputat de fapt pe distanța de 1900 m, întrucît dintr-o neatenție la numărătoarea turelor, concurenții au fost puși să alerge cu 400 m mai mult!

● Pe pista stadionului Metalul din Sibiu, concurs de copii cu participarea a 4 școli sportive. Clasament pe echipe: 1. Brașov 106 p, 2. Sibiu 92 p, 3. Mediaș 67 p, 4. Codlea 58 p. Dintre rezultatele individuale: C. Ilarion (Sibiu) 40,5 la 300 m, Virginia David (Brașov) 8,1 la 60 m. În afara concursului, F. Schneider (Mediaș) a aruncat ciocanul la 59,30 m. (I. IONESCU—*coresp. principal*).

● Concurs de verificare la Baia Mare. Al Petrușan 10:06,0 la 3000 m obstacole, Fr. Mostiș 2:40,8 la 1000 m juniori II, Leontina Sălăjan 43,7 la 300 m junioare. (V. SĂSĂRANU—*coresp.*).

● Pe baza hipică Plevnei, „Crosul Primăverii" pentru studenții din centrul universitar București. Primii clasați: *2000 m băieți* — Gr. Mihăescu (Universitatea), *1000 m fete* — Pandelica Gavrilă (Universitatea).

Convorbiri cu domnul Gore

Cinema

Săptămîna trecută, dl. G. a urmărit, la un club din București, cîteva ședințe de instruire, prin filme, a fotbaliștilor. Metoda, foarte răspîndită în străinătate, e simplă și, — bizuindu-se pe imagini — convingătoare. Jucătorii stau pe bănci în fața unui ecran, se stinge lumina. Antrenorul spune antrenorului-secund: „dă-i drumul", interpelatul pune-n mișcare aparatul de proiecție și spectatorii pornesc a vedea pe 16 mm jocul de duminica trecută cînd băieții au mîncat bătaie cu 3—1 de la F. C. Roșiori.

La un moment dat, antrenorul strigă: Stop! (imaginea înțepenește pe ecran) și se adresează fundașului lateral stînga.

— Vezi, Ceaușule?

Ceaușu se foiește pe bancă.

— Da, nea Vasile.

— Aici ai greșit. În loc să tai unghiul adversarului, ai făcut un pas la dreapta și el a tras pe poartă. Să sperăm că duminica viitoare cînd jucăm cu Cisnădie...

— S-a-nțeles nea Vasile.

Or, se pare că aceste proiecții l-au impresionat într-atîta pe dl. G. încît — deși, organic, străin de tehnică și incapabil să distingă deosebirile dintre mecanismul unui magnetofon „Philips" 230 și subtilitățile aparatului de ras electric „Remington" 235 — prietenul meu s-a aruncat cu patimă în activități cinematografice.

— Unde ai dispărut? — l-am întrebat telefonic după zile de sterile căutări.

— Filmez.

— Ce? — Am urlat eu.

— Fragmente din activitatea fotbaliștilor.

Apoi, după ce a așteptat să mă liniștesc.

— Treci simbătă seara pe la mine. Dau o vizionare.

Simbătă seara, locuința d-lui G. era ca niciodată plină de lume — și ca niciodată iarăși — în treninguri. Erau, după cîte mi-am dat seama, membrii lotului de tineret. Biblioteca era acoperită cu un ecran. În spatele biroului — urcat pe măsuța destinată telefonului — se afla un aparat de proiecție. În spatele aparatului, un băiat de la studioul Sahia.

— A venit toată lumea? — întrebă gazda. Cred că putem începe proiecția. Apoi către mine: stinge, te rog, lumina. Băiatul de la Sahia porni motorul și pe ecran începură a curge imaginile documentarului realizat de domnul G. Numai că, spre uimirea mea, în loc de stadionul Republicii apăru Barul Atlantic, noaptea pe la două jumătate și după program.

Ce-i asta?

Băieții din lot răsuciră capetele înspre dl. G.

— Liniște, vă rog...

Barul, așadar.

Mesele, mai toate ocupate.

La o masă lîngă orchestră patru din lot: Tete, Nole, Vivi și Alexandru.

Chelnerul se apropie, deschide o sticlă de whisky, la paharul lui Tete, îl umple pînă la jumătate, după care întreabă politicos.

„— Cu sifon?"

La care Tete face „nu" din degete, indicînd că obișnuiește a consuma sec.

— Stop! strigă dl. G. Imaginea înțepenește.

— Vezi, dragă Tete?

— Da, nea Gore, mormăie jucătorul.

— Aici ai greșit.

p. conf.
Al. MIRODAN

DOUĂ PROPUNERI

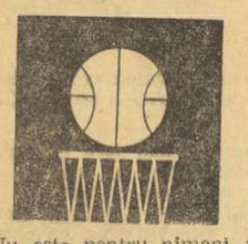

Nu este pentru nimeni un secret că ediția recent încheiată a campionatului național masculin de baschet nu s-a bucurat de succes. Pretendentele la titlu fiind cunoscute încă de la prima etapă (datorită faptului că Dinamo și Steaua se prezentau cu loturi evident superioare), singura dispută interesantă s-a dat pentru evitarea retrogradării, ceea ce, trebuie recunoscut, reprezintă mult prea puțin pentru o întrecere de nivelul diviziei A, atît de pretențioasă și de costisitoare. Rarisimele surprize (în speță, înfrîngerea dinamoviștilor în fața I.E.F.S.-ului și a steliștilor în meciurile cu Politehnica București și Universitatea Cluj) nu au influențat cu nimic duelul direct pentru titlu și nici nu au adus o contribuție la sporirea atracțiozității competiției.

Cauzele? Le-am mai arătat și, spre edificare, vom repeta un paragraf dintr-un articol publicat în coloanele ziarului nostru, în toamna anului trecut (articolul era intitulat: **„Sistemul competițional este de vină?"**): **„Nu cumva adevăratele cauze le constituie sistemul de transferări (care dă posibilitate unor cluburi să racoleze, de-a gata, puținele elemente valoroase care apar în baschetul nostru), concursul larg dat de federație pentru întărirea excesivă a unor echipe și, ca urmare, de slăbire, tot excesivă, a altora, lipsa de conștiinciozitate, de pasiune, pentru sport, a multora dintre jucătorii din divizia A? Își închipuie cineva că dacă în divizia A vor fi numai 6—8 echipe care vor juca între ele 4—5 tururi (sau orice alt sistem), actualele fruntașe (despre care este cert că se vor întări și în acest an) vor putea fi ajunse de alte formații (care, la rîndul lor, vor fi... descompletate)?"**

Faptele s-au petrecut întocmai cum pronosticasem (Jekely, Tarău și Czmor au întărit Steaua, dar au slăbit pe Politehnica, I.E.F.S. și Universitatea Timișoara). Și, după toate probabilitățile, se vor petrece și peste puțină vreme cînd Chivulescu (Politehnica Galați), Niculescu, Haneș, Săuca (Politehnica București), Irimie (I.E.F.S.) și alți baschetbaliști, care vor absolvi anul acesta facultatea, se vor transfera la Dinamo sau la Steaua. Nu este greu de presupus ce se va petrece în viitorul campionat divizionar.

Deunăzi, un mucalit propunea ca Dinamo și Steaua să formeze o grupă aparte și să joace între ele de 6—8 ori pe an, iar celelalte formații să-și dispute un campionat care ar fi echitabil și, în mod cert, interesant.

Se îndoiește cineva că aceasta nu ar fi o soluție fericită, prin care s-ar redeștepta interesul jucătorilor și al publicului pentru divizia A?

★

Referitor la mult discutatul turneu final, el s-a dovedit și în acest an inutil pentru că nu a îndeplinit nici unul din scopurile pentru care fusese organizat: desemnarea campioanei și obligarea echipelor fruntașe de a juca în condiții asemănătoare cu cele ale marilor turnee internaționale (trei jocuri grele în trei zile). În realitate, Dinamo era campioană încă din penultima etapă a returului, iar în cursul turneului final, diferențierile valorice nu puteau fi anulate peste noapte. În fața acestei situații, repetată în ultimii ani, apreciem că ar fi necesară o adăugire la regulamentul de disputare a diviziei A: în caz că echipa campioană este cunoscută înaintea turneului final, disputarea acestuia să fie anulată. În felul acesta, s-ar evita întrecerile formale, de loc propagandistice, asemenea celor găzduite cu puțin timp în urmă de sala Floreasca.

D. STANCULESCU

PADELE-PAGAE

Contribuții — perspective: DELTA DUNĂRII

Dacă vorbești de performanță la caiac-canoe, fără să vrei te gîndești la tinerii crescuți în satele Deltei. De mici copii, vîslind alături de părinții lor în lotci, pentru a ajunge la locul de pescuit străbat zeci de km și la vîrsta de 16—18 ani au bogat bagaj de kilometrii vîsliți și un simț extraordinar privind sprijinul palei în apă, care le permite un randament maximal în alunecarea ambarcațiunii respective. Cu această obișnuință zilnică de mers pe ape, tinerii deltași o dată trecuți pe ambarcațiuni sportive își însușesc cu repeziciune tehnica respectivă și obțin, de obicei, rezultate remarcabile.

Analizînd locul de unde provin cei care au cucerit medalii de aur la Jocurile Olimpice, la Campionatele mondiale și Campionatele europene desfășurate pînă acum, vedem că din cei 24 de medaliați, 17 sunt fii de pescari din Deltă. Repartizați pe comune cei mai mulți — cîte 5 — provin din satul Mila 23, de unde au fost descoperiți și actualii campioni olimpici Serghei Covaliov și Ivan Patzaichin, și comuna Caraorman.

Chilia Veche a dat doi medaliați în frunte cu valorosul maestru emerit al sportului Simion Ismailciuc, cuceritor al medaliilor olimpice, mondiale și europene de aur. Celelalte comune, Sf. Gheorghe, Mahmudia, Sulina, Periprava, Crișan au — de asemenea — cîte un medaliat cu aur.

Un bilanț strălucitor cu care ne mîndrim cu toții și în special locuitorii Deltei, dar care nu reflectă realitatea activității caiacului și canoei din județul Tulcea.

Toți acești sportivi au fost selecționați și crescuți de cluburile Dinamo București (13) și Steaua București (4). Cum de s-a ajuns la acest lucru?

După un început de activitate inițiat de către fosta Secție Sport a C.C.S., prin organizarea curselor de mare fond pe Dunăre și a Cupelor Deltei, s-a renunțat la această competiție de mare utilitate și toată activitatea s-a rezumat la o singură secție, Flamura Roșie din Tulcea, care însă, n-a depășit un nivel mediocru.

Pentru stimularea acestei activități, la propunerea clubului Steaua s-a aprobat ca secția Flamura Roșie să fie patronată de acest club, sub denumirea de Steaua Tulcea. Aceasta s-a întîmplat în 1965, dar numai după cîteva luni secția a fost desființată pentru a se putea transfera un sportiv în perioada competițională și astfel toată Delta a rămas fără nici o activitate competițională locală, iar la campionatele naționale n-au mai apărut reprezentanți ai actualului județ Tulcea. Singurele posibilități de a practica caiacul și canoea de către tinerii din Deltă au rămas selecțiile cluburilor Dinamo și Steaua. Ceea ce este mai curios, atît organele sportive locale cît și Biroul F.R.K.C. au privit cu pasivitate această situație care nu a contribuit la dezvoltarea sportului respectiv. După cîțiva ani de inactivitate, organele sportive locale cît și cele centrale — F.R.K.C. și U.G.S.R. — caută acum să remedieze lucrurile. Astfel, în anul 1968 s-au înființat două secții, una la Tulcea și una la Sulina, care au fost dotate și vor mai fi dotate de către F.R.K.C., cu un număr de ambarcațiuni necesare pentru începerea unei activități mai intense. Cu sprijinul C.J.E.F.S. Tulcea s-a amenajat cîte o cabană pentru ambarcațiuni pe malul lacului Ciuperca din Tulcea și la Sulina și au fost procurate ambarcațiuni cu motor pentru urmărirea antrenamentelor. De asemenea, au fost procurate și o serie de materiale sportive necesare începerii activității. Se pare că începutul este promițător și cu un sprijin permanent al tuturor forurilor interesate, se va putea ajunge într-adevăr la rezultate mari, necesare dezvoltării sportului nostru.

O lipsă acută este aceea a antrenorilor de specialitate, ceea ce face ca toată această muncă de organizare, selecționare și învățare, să fie condusă de către instructori cu o practică foarte redusă în caiac-canoe și de doi inimoși și pasionați instructori voluntari, Timofei Lipalit, la Tulcea, și Mihai Pușcașiu, la Sulina, care în timpul liber coordonează această activitate. Numărul celor dornici să practice caiacul și canoea este din ce în ce mai mare, iar la ultimele concursuri ale anului 1968 au fost semnalați și reprezentanți ai județului Tulcea, cu rezultate modeste, dar cu mari perspective de viitor.

Pentru o dezvoltare a activității în toată Delta este necesară luarea unor măsuri urgente care să ducă la creșterea numărului de secții și prin aceasta la angrenarea majorității tinerilor dornici să practice acest sport. De asemenea, intensificarea organizării unor concursuri pe plan local, stimulent permanent pentru toți sportivii și mijloc eficient de propagare a caiacului și canoei.

Propun următoarele obiective principale:

I. Ca primă măsură este necesară înfăptuirea unui plan de dezvoltare în două etape pentru înființarea și organizarea unor secții dotate cu toate cele necesare (cabană — bac — ambarcațiuni suficiente și antrenori calificați).

a) Prima etapă 1969—1971 — organizarea secțiilor din Tulcea, Sulina și Crișan, cu Mila 23 și Caraorman.

b) A doua etapă — 1972—1974 — înființarea secțiilor în comunele Chilia Veche — Murighiol, Jurilovca și Babadag.

II. Calificarea unui număr de 10 antrenori dintre foștii sportivi cu activitate îndelungată și cu multă experiență, calificare pentru care este necesar sprijinul efectiv al Biroului C.N.E.F.S.

III. Dotarea în continuare atît de către F.R.K.C. cît și de către U.G.S.R. cu ambarcațiuni corespunzătoare ca număr, mai ales cu ambarcațiuni de antrenament, dintre care să nu lipsească canoele de 10 persoane.

IV. Retransformarea centrului Steaua din Tulcea într-o secție locală, eventual o secție cu profil școlar, așa cum inițial a fost hotărît de Biroul F.R.K.C.

V. Organizarea de concursuri pe plan local între comune care să stimuleze și să angreneze pe tinerii sportivi.

Consider că dacă se vor lua aceste măsuri și ele vor fi urmărite permanent, vom crea în Delta Dunării o pepinieră într-adevăr la nivelul cerințelor.

Radu HUȚAN

Adnotări pe marginea finalelor campionatelor naționale de box

(Urmare din pag. 1)

calule, elevul lui Lucian Popescu a dovedit însă nu numai că posedă un punch necruțător, dar că este și un adept convins al boxului tehnic. Gama variată de loviturii, imaginația, clarviziunea în luptă, ne-au convins că tînărul de la Progresul merită cu prisosință centura de campion. În categoria evidențiaților trebuie neapărat inclus și tînărul Octavian Anderco de la Voința Cluj, deși el a fost învins de reșițeanul Pavel Nedelcea. Anderco, ca și colegul său de la categoria ușoară, Ladislau Mathe, au arătat că Clujul rămîne unul dintre puținele noastre centre pugilistice care promovează boxul tehnic.

★

În mod sigur, mai mult decît în anii precedenți, campionatele naționale i-au pus pe titularii echipelor reprezentative într-o situație cît se poate de critică. Ce s-ar fi întîmplat oare dacă aceștia ar fi trebuit să treacă și prin filtrul sever al etapei de zonă? Tineri anonimi au luptat cu ardoarea specifică vîrstei, știind că n-au ce pierde. Singurul lor țel a fost să dărîme idolii. La categoria pană, cele mai justificate pretenții la cucerirea centurii le emiteau Constantin Stanef și Constantin Buzuliuc, boxeri care s-au bucurat de condiții superioare de pregătire, ei fiind selecționați în lotul pentru campionatele europene. Pretenții emitea întrucîtva și constănțeanul Aurel Iliescu, temut prin tirul loviturilor sale și respectat de ceilalți colegi de categorie, datorită experienței competiționale.

Stanef a pierdut însă din „primul foc" în fața tînărului Pușcaș; n-a fost o înfrîngere la puncte, care i-ar fi dat dreptul, poate, să conteste verdictul judecătorilor, ci prin descalificare. Celălalt pretendent la ocuparea unui loc în echipa națională, Constantin Buzuliuc a fost eliminat tot din primul tur, și tot înainte de limită! N-a pierdut, e drept, la un necunoscut, pentru că învingătorul său (Gh. Drugă) avea să ajungă în finală, dar noul insucces al unui sportiv din lotul reprezentativ este alarmant. Aceasta ne face să credem fie că pregătirea n-a fost la nivelul cerințelor, fie că valoarea lui Buzuliuc este îndoielnică.

Campionul — Gheorghe Pușcaș — a dominat autoritar pe ceilalți șapte pretendenți la titlu. Mobilitatea sa derutantă, promptitudinea și acuratețea ripostelor sale au atras unanima simpatie a celor prezenți în sala Floreasca. Pușcaș n-are, deocamdată, forță. Poate că nici nu va acumula mai multă în viitor. El este un scrimer, gen Gîju, și ar fi poate rău ca antrenorii să-i impună schimbarea stilului de luptă, să-l învețe să lovească tare. Sublinieri și pentru Gheorghe Drugă, Octavian Amăzăroaie, Aurel Iliescu, care își merită locul în eșalonul boxerilor fruntași.

BOLIZII DE FOC

(VI)

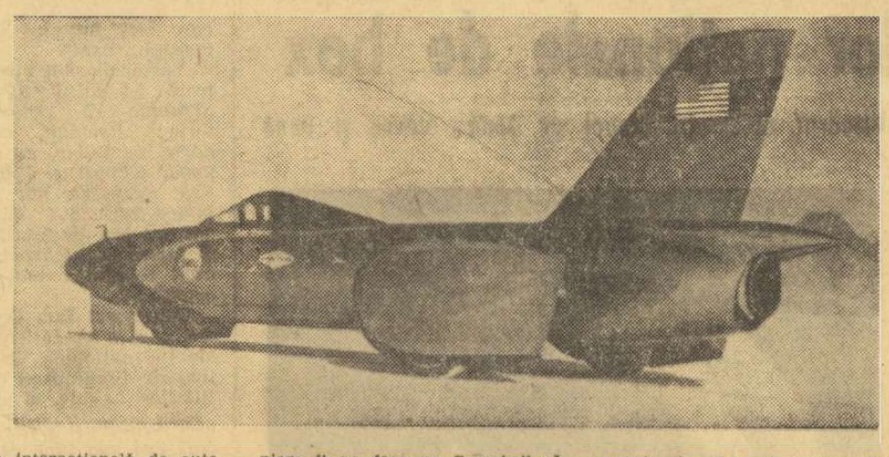

„Motocicleta" (cine ar crede) de record a lui Breedlove. Viteză maximă: 657 km/h

O „BOMBĂ" PE BENZILE DE TELEX

La poalele munților Utah din America de Nord, a avut loc de-a lungul timpului — ca și la Baskunciak pe Volga superioară sau în pustiurile din mijlocul Australiei — un curios fenomen al naturii: apa unui uriaș lac salin s-a evaporat, iar în vechea albie a rămas o crustă aspră, rezistentă și perfect dreaptă de sare. Imensa întindere albă a fost „descoperită" de francezul Benjamin Louis — Eulalie de Bonneville, care i-a dat o destinație: poligon pentru tentativele de record cu motocicleta și automobilul.

Obișnuit, activitatea febrilă începe la Bonneville Salt Lake toamna cînd căldura soarelui se potolește, vînturile încetează și razele soarelui nu se mai reflectă orbitor în crusta de sare, lungă de peste 20 de kilometri, foarte largă și aderentă pentru anvelopele mașinilor de record. Atunci, pe acele locuri apar constructorii, mecanicii, arbitrii și piloții, care fac să bubuie cerul cu bolizii lor apocaliptici, destinați unicului și supremului țel: să alerge cît mai repede!

De peste 35 de ani, pe pista de la Bonneville se consumă acțiunea unui dramatic și insolit scenariu. Cîteva generații de ași ai vitezei și-au disputat și își dispută întîietatea pentru obținerea titlului de „cel mai rapid om pe patru roți". Ultimul cuvînt l-a avut americanul Craig Breedlove. La 16 noiembrie 1965, el a făcut să explodeze o „bombă" pe benzile de telex ale agențiilor de presă, anunțînd că mașina sa de record, botezată patriotic „Spirit of America", a reușit să înregistreze cea mai fantastică viteză obținută vreodată pe pămînt de un vehicul: 966,571 km pe oră! Federația internațională a omologat această performanță în categoria „record mondial absolut de viteză terestră obținut cu vehicule speciale", iar Breedlove a devenit oficial „cel mai rapid om pe patru roți".

GHINIONISTUL MICKEY THOMPSON

Să ne întoarcem puțin în istorie. Ideea recordului absolut a apărut la sfîrșitul secolului trecut, o dată cu primele curse. Cu ajutorul unei mașini de concepție proprie, francezul De Dion Bouton a stabilit la 1888 o medie orară de... 45 km. Cifra a fost mai apoi foarte repede corectată. Iar recordul s-a dublat și s-a triplat la intervale de timp foarte scurte. Aceasta pînă în anul 1947 cînd englezul John Cobb, cu ajutorul mașinii sale „Napier Railton", de 2500 C.P., reușește să ajungă la 634,397 km pe oră, performanță rămasă în picioare aproape 17 ani.

Stoparea cursei recordului la cifra stabilită de Cobb se datorește unor noi obstacole de natură tehnică. Pe măsura creșterii ritmului de rulaj, au sporit și greutățile de construire a unor mașini capabile să reziste vitezelor din ce în ce mai mari. La început, una din problemele de bază era să se găsească un agregat de forță adecvat. Ulterior, această problemă nu s-a mai pus pentru că s-a făcut apel la motoarele de aviație. Au intervenit, însă, alte dificultăți, legate de construirea unor caroserii care să rămînă stabile pe traseu la vitezele imprimate de noile motoare. În sfîrșit, trebuia convinsă Federația internațională să omologheze și recordurile obținute cu motoare reactive.

În șirul celor care s-au înscris pe linia temerarei acțiuni de doborîre a recordului lui Cobb se numără americanii Mickey Thompson și Craig Breedlove, precum și englezul Donald Campbell. Primul și-a pregătit o mașină „Pontiac Tempest" cu care, în 1960, s-a dus la Bonneville Salt Lake. Lansîndu-se în pînă viteză cu cele patru motoare de 8 cilindri în V fiecare, el a realizat într-un sens al pistei 639 km pe oră. La mersul în celălalt sens însă, s-a găsit la un pas de catastrofă: cînd să termine cursa i s-a blocat transmisia și mașina a început să derapeze. Cu singe rece, Thompson a declanșat parașuta-frînă și vehiculul s-a oprit. Dar el n-a culeș roadele dorite deoarece performanța nu i-a fost omologată, pe de o parte pentru că nu depășea cu unu la sută recordul lui Cobb, iar pe de altă parte pentru că viteza obținută nu reprezenta, așa cum pretinde regulamentul, media a două lansări, în ambele sensuri ale pistei.

Breedlove a fost mai norocos într-o oarecare privință. În 1963 el a început pe aceeași pistă vînătoarea recordului lui Cobb, obținînd în final 657,110 km pe oră și devenind astfel cel mai rapid alergător terestru. Dar nici performanța sa n-a fost omologată pentru că mașina era neregulamentară: ea avea doar 3 roți, iar tracțiunea nu se realiza prin sistemul clasic, cu angrenaj, ci prin forța de propulsie a unui motor reactiv. Pînă la urmă, recordul lui Breedlove, refuzat de Federația internațională de automobilism, a fost omologat de forul internațional de motociclism (avînd 3 roți, s-a considerat că „Spirit of America" este, totuși... motocicletă) într-o categorie nou înființată de vehicule speciale.

EPOCA „PĂSĂRII ALBASTRE"

Așadar, lupta pentru depășirea recordului obținut cu ajutorul bătrînului „Napier Railton" rămînea deschisă. Dar numai pentru un an de zile, deoarece performanța avea, în sfîrșit, să cadă sub roțile unei mașini cu nume poetic „Blue Bird" (botezată după o piesă a lui Maeterlinck), pregătită de-a lungul unui deceniu și trecută prin focul unui spectaculos accident. Constructorul și pilotul acestei mașini a fost enigmaticul Donald Campbell, cel care și-a încheiat cariera în mod tragic în primele zile ale anului 1967, în timp ce încerca să doboare recordul de viteză pe apă.

În 1960, marele as al tentativelor absolute, care moștenea ambiția de recordman de la tatăl său, Malcolm Campbell, s-a deplasat pe pista din statul Utah. După cîteva încercări la viteze mici, el a lansat „Pasărea albastră" la capacitatea totală a celor 5000 C.P. furnizați de turbina de tracțiune. Lucrurile decurgeau normal și pilotul era mulțumit. Deodată însă, o rafală de vînt a dezechilibrat mașina și a făcut-o să execute o săritură de peste 300 m. Cînd a atins pista s-a sfărîmat în bucăți. Doar cabina a rămas întreagă spre norocul pilotului care s-a ales numai cu cîteva lovituri la cap.

Se părea că nefericita întîmplare îl va face pe Campbell să renunțe. Dar, de pe patul de spital, el a declarat că va continua.

După însănătoșire, a construit o altă mașină, mai bine studiată aerodinamic pe care a transportat-o, pentru a fi scutit de amintiri neplăcute, pe o pistă din Australia. Noul automobil era deosebit de impresionant: cîntărea peste 4 tone, avea o lungime de aproape 10 metri, iar în coadă i se profila o enormă derivă de avion. În această versiune, „Pasărea albastră" costase 3 milioane de lire sterline și, pentru realizarea ei, colaboraseră 70 de firme engleze, mobilizate de ideea de a păstra sub culorile Marii Britanii un record amenințat de pregătirile piloților americani.

La 16 iulie 1964, cînd mai erau doar două luni pînă să se împlinească 17 ani de la stăbilirea recordului lui Cobb, puternica mașină a lui Campbell a pornit bubuind în lungul pistei australiene și a reușit, în sfîrșit, să obțină victoria. Ea a „zburat" cu 14 km mai mult decît „Napier Railton", realizînd o medie de 648,728 km pe oră. Performanța a fost omologată ca „record mondial absolut de viteză automobilistică", deoarece mașina lui Campbell, deși cu turbină (cea a lui Cobb fusese acționată de un motor clasic) se înscria perfect în prevederile regulamentare: avea 4 roți iar puterea agregatului de forță era transmisă prin angrenaj la echipamentul de rulare.

ȘI ACUM, ZIDUL SONIC!

Dar anul 1964 rămîne înscris în istoria vitezei nu numai prin performanța lui Campbell, ci și printr-o adevărată vînătoare a recordului absolut, dezlănțuită de americani. La început, Tom Green „merge", cu ajutorul mașinii „Wingfoot Express", cu 668 km pe oră. Apoi intră în scenă Art Arfons cu „Green Monster" și, imediat după aceea, Craig Breedlove (toți dispunînd de motoare reactive). Tentativele continuă în toamna următoare, cînd doi anonimi automobiliști californieni, Bob și Bill Summers, reușesc să depășească recordul clasic al lui Campbell, obținînd viteza medie orară de 655,469 km. Vehiculul lor avea forma unei țigări de foi și era propulsat de 4 motoare Chrysler cu piston.

În domeniul vehiculelor speciale, Arfons și Breedlove au angajat un fel de meci pe lungimea a trei reprize care s-a încheiat cu senzaționala performanță de 966,571 km pe oră, stabilită la 16 noiembrie 1965 și rămasă în picioare pînă astăzi. Mașina lui Breedlove cu care a fost obținut acest record (omologat în categoria „vehicule speciale") era construită într-o versiune nouă și se numea „Spirit of America Sonic I". Ultimul cuvînt din numele automobilului arată clar țința pilotului: el dorește să depășească bariera sonică (1250 km pe oră).

Atingerea noului țel reprezintă, fără îndoială, o întreprindere foarte grea și riscantă. Specialiștii afirmă însă că ea se înscrie totuși în sfera posibilului și că faimosul zid al sunetului, dincolo de care au pătruns, deocamdată, numai aviatorii și cosmonauții, va putea fi depășit și de un alergător terestru. Dar cine va fi acest alergător, cînd o va face și, mai ales, cu ce sacrificii?

Dumitru LAZAR

(Va urma)

Surprize în turneele semifinale

La sfîrșitul săptămînii trecute, în 5 orașe ale țării s-au disputat semifinalele campionatului republican de șah pe echipe. Iată primele rezultate ce ne-au sosit la redacție:

BUCUREȘTI. — Trei echipe s-au întrecut în turneul desfășurat la sala Constructorul din Capitală. Primul loc a fost decis în confruntarea dintre echipele fruntașe Electronica și Constructorul, care a revenit șahiștilor Electronicii cu 4—3. Iată rezultatele la mesele seniorilor: Drimer-Stanciu 1—0, Reicher-Voiculescu 1—0, Georgescu-Ghizdavu 1—0, Botez-Rotaru ½—½. La senioare: Elisabeta Polihroniade-Margareta Teodorescu ½—½, Rodica Reicher-Alexandra Nicolau 0—1. Între juniori: Sava-Armaș 0—1. Clasamentul grupei: 1. *Electronica* 4 p (9½); 2. *Constructorul* 2 p (8 p); 3. *C.S.M. Reșița* 0 p (3½).

IAȘI. — Întrecerile de la Iași au furnizat o mare surpriză, învingătoare terminînd echipa *Voința Sighetul Marmației*, care a dispus cu 5½—1½ de *Medicina Iași*. În urma acestor două formații — clasate în ordine și calificate pentru turneul final — se situează *I.P.G.G. București* și *Fuiorul Suceava*. (D. DIACONESCU — coresp).